

GALVIJŲ SKYDLIAUKĖS SPINDULINIS PAŽEIDIMAS PO ČERNOBYLIO ATOMINĖS ELEKTRINĖS AVARIJOS IR TOLESNĖS JO PASEKMĖS ONTOGENEZĖJE IR FILOGENEZĖJE

V. Malijev, V. Averin, P. Cigvincev, V. Michalusev, V. Bižokas, A. Naumčik, V. Achremenko, D. Popov

Santrauka. Tyrimai atlikti 1986-1993 m. su dviem grupėmis juodmargių galvių, po Černobylio AE nuklidų išmetimo laikomų 30 km avarinėje zonoje. Nustatyti tam tikri biocheminiai ir imunologiniai periferinio kraujo ir centrinės limfos mėginių parametrai.

Nustatyta, kad skydliaukės spindulinio pažeidimo tolesnės pasekmės priklauso nuo spinduliuotės dozės skydliaukei ir visam kūnui, laiko faktoriaus ir gyvulių laikymo sąlygų.

Praėjus 5 mėn. po avarijos (pirmasis periodas) gyvuliams diagnozuota įvairaus sunkumo laipsnio (nuo sunkių iki subklinikinių) lėtinio spindulinio pažeidimo požymių. ^{131}I dozės skydliaukei buvo 180-280 Gy. Tuo metu gimusiems veršeliams, kaip ir radioaktyviuoju jodu indukuotiems jų tėvams, buvo pastebėta pokyčių požymių.

Išgyvenusių gyvulių būklė (1990-1994 m.) apibūdinama hipotalamuso, hipofizės ir skydliaukės sistemos dezintegracija, sumažėjusiomis adaptacinėmis kompensacinėmis galimybėmis ir besiformuojančiu antriniu imunodeficitu. Reprodukcija iš esmės nepakito. Gauti šių karvių pirmosios ir antrosios generacijos palikuonys. Tačiau šių palikuonių kraujo ir limfos serume aptikta lengvo mobilaus organizmo baltymų albumininei frakcijai priskirtino baltymo, kurio molekulinė masė yra mažesnė kaip 15 kDa.

Reikšminiai žodžiai: skydliaukė, radiacija, pokyčiai.